

Memorandum Boom

Ieders Stem Telt

i.s.m. Booms Welkom vzw, Oxfam Wereldwinkel Boom, Welzijnsschakel Boom, Orbit vzw, Vluchtelingenwerking, vzw Aurora.

PUBLICATIEDATUM

maart 2018

INLEIDING

In een gemeente leven mensen met verschillende achtergronden samen. Ieder met zijn eigen verwachtingen en inspanningen om zijn leven er degelijk op te bouwen. Toch zien we dat het voor mensen uit maatschappelijk kwetsbare groepen niet altijd makkelijk is om een goede positie te verwerven in de samenleving. Mensen in armoede, etnisch culturele minderheden, jongeren, ... hebben het vaak moeilijk om binnen de veelheid van initiatieven hun weg te vinden en vragen dan ook bijzondere aandacht opdat ze niet uit de boot zouden vallen.

Er is nooit één aanwijsbare reden voor armoede en uitsluiting. Ook niet één probleem of één oplossing. De achterstelling zit op verschillende levensdomeinen: een slechte woning, geen of een onzeker arbeidscontract, een beperkt inkomen, een zwakke gezondheid, De verantwoordelijkheid om armoede en uitsluiting terug te dringen ligt niet (enkel) bij mensen die moeilijk tot volwaardige deelname komen. Die verantwoordelijkheid ligt bij de hele samenleving. Zeker het lokaal sociaal beleid is een belangrijke actor om armoede te bestrijden.

Vandaar dat we vanuit een aantal middenveldorganisaties die dagdagelijks met deze doelgroepen werken een gezamenlijk memorandum opstelden naar de volgende gemeenteraadsverkiezingen toe. Dit memorandum bevat een aantal aanbevelingen om armoede en uitsluiting in de gemeente Boom verder tegen te gaan. We willen op deze manier de belangen van maatschappelijk kwetsbare groepen mee op de politieke agenda zetten.

Inleiding	2
1. Armoedebestrijding	4
2. Diversiteit	4
3. Recht op Maatschappelijke Dienstverlening	4
4. Recht op Arbeid	5
5. Recht op Wonen	6
6. Gezondheid	7
7. Recht op Cultuur- en Vrijetijdsparticipatie	8

1. ARMOEDEBESTRIJDING

Op Europees, federaal en Vlaams niveau worden plannen armoedebestrijding opgemaakt, maar op het lokale niveau, waar deze plannen ook concrete uitvoering moeten krijgen, bestaat er vaak geen duidelijk plan armoedebestrijding. Daarom adviseren wij aan de nieuw verkozen lokale besturen om een duidelijk lokaal plan armoedebestrijding op te stellen om aan te geven hoe het lokaal bestuur zijn bijdrage zal leveren in het terugdringen van armoede in de gemeente, met de bevoegdheden die zij daarvoor hebben.

1.1. Ook aan de gemeente Boom vragen we een engagement i.v.m. een stevig luik armoedebestrijding in de meerjarenplanning, met concrete en becijferde voorstellen waarvoor een tijdspad wordt uitgetekend. Maatschappelijk kwetsbare groepen, armoedeverenigingen en middenveldorganisaties worden ook betrokken bij de planning, uitvoering en evaluatie van het lokaal sociaal beleid.

2. DIVERSITEIT

De diversiteit binnen de gemeente neemt steeds toe. Samenleven met verschillende culturen is niet altijd eenvoudig. Zeker als de diversiteit binnen de gemeente steeds toeneemt. Door onbegrip over elkaars cultuur worden vaak vooroordelen gevoed. Onbekend maakt onbemind. Wanneer we echter in dialoog gaan, herkennen we raakpunten die ons verbinden. Daarom adviseren wij aan de gemeente om in te blijven inzetten op diversiteitsbeleid. Dat zorgt ervoor dat binnen alle beleidsdomeinen aandacht wordt besteed aan diversiteit als een positief aandachtspunt.

2.1. Concreet stellen we voor om te investeren in organisaties die ontmoeting en dialoog tussen de verschillende culturen organiseren zoals de zelforganisaties, de vluchtelingenwerking,... Daarnaast is het ook de taak van de gemeente om zelf deze dialoog te stimuleren en te organiseren door bv. een aangepast aanbod van de cultuurdienst of specifieke aandacht voor andere culturen in de uitnodiging naar activiteiten. Om dit verder te begeleiden en uit te werken zijn wij steeds bereid om mee te ondersteunen.

2.2. Daarnaast is er helaas nog steeds racisme aanwezig in onze samenleving. Het is als gemeente zeer belangrijk om hier streng en kordaat tegen op te treden. Om dit echter te kunnen moeten alle werknemers binnen de gemeente de nodige handvaten hebben om hier mee om te gaan. Hiervoor bestaan verschillende trainingen en vormingen die daarbij kunnen helpen. We pleiten ervoor dat alle diensten van de gemeente en de medewerkers van de politie die regelmatig met mensen in contact komen een training volgen om te leren omgaan met racisme. Via onze partner organisatie Orbit kan je de verschillende aanbieders van deze vormingen eenvoudig terugvinden.

2.3. We pleiten ervoor om als gemeente lid te worden van Eccar (zie website: www.eccar.info). Dit is een netwerk van steden en gemeenten die ervaringen en expertise delen in hun strijd tegen racisme en discriminatie.

3. RECHT OP MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

3.1. Tijd en respect voor de cliënt is belangrijk. Wanneer mensen zich met vragen richten tot het onthaal van de gemeente, is het belangrijk dat zij op kwalitatieve en vriendelijke wijze worden onthaald en verder geholpen.

3.2. Uit onderzoek blijkt dat nogal wat mensen zich, in één of meerdere periodes van hun leven, in een situatie van onderbescherming bevinden. Dit betekent dat ze recht hebben op maatschappelijke dienstverlening, maar die omwille van diverse redenen (informatieve, administratieve, situationele, ...) niet ontvangen. Door de moeilijkheidsgraad en ontoereikendheid van de dienstverlening worden mensen uitgesloten van een fundamenteel recht.

Tal van initiatieven in Boom (o.a. Boempetat en Koffie en Formulieren) richten zich op maatschappelijk kwetsbare mensen en maken werk van correct doorverwijzen en helder informeren. Dit vinden we heel positief. Toch moeten we ook aandacht hebben voor de groep kwetsbare mensen die we nog niet bereiken. Daarom pleiten we voor het gebruik van de werkpijstes van het lokaal proactief kader, waaronder de automatische rechtentoekenning en outreachend werken¹.

3.3. We pleiten ervoor dat lokale besturen bij al hun dienstverlening actief rekening houden met laaggeletterden. Dit betekent: eenvoudige formulieren, heldere informatie, heldere en korte procedures en het gebruik van logo's, pictogrammen en foto's.

3.4. We merken dat de dienstverlening die het lokale bestuur aanbiedt via het e-loket zeer nuttig is. Toch adviseren we om dit aanvullend te organiseren, naast de klassieke dienstverlening via fysieke loketten (deze laatste mag niet verdwijnen).

3.5. Personen die hulp vragen, weten vaak niet goed wat van hen verwacht wordt. Zo kunnen ze niet aan de vereiste verwachtingen voldoen. Maatschappelijk kwetsbare groepen worden hiervoor vaak persoonlijk verantwoordelijk gesteld en als onwillig beschouwd. Dit kan soms verregaande gevolgen hebben, tot en met het verliezen van een uitkering, hun enige bron van inkomen. Een leefloon schorsen zorgt dat mensen nog dieper in de problemen geraken. Wij adviseren om alternatieven te zoeken.

4. RECHT OP ARBEID

4.1. Openbare besturen blijken in hun personeelsbestand vaak toch geen spiegel van de samenleving te zijn. Het is echter goed hiernaar te streven. Lokale besturen hebben immers een voorbeeldfunctie op het vlak van diversiteitsbeleid. We stellen vast dat de groep van arbeiders binnen het personeelsbestand van de gemeente Boom al divers is. We ijveren ervoor om deze lijn door te trekken en op alle niveaus te realiseren. Enerzijds kan de gemeente zo arbeidskansen voor maatschappelijk kwetsbare groepen creëren en een voorbeeld stellen, anderzijds is dit een kans om meer verbondenheid te creëren tussen de verschillende groepen en het gemeentelijk apparaat.

4.2. Om bepaalde doelgroepen aan de slag te krijgen en te houden kan de gemeente gebruik maken van IBO-contracten en Nederlands op de werkvloer. De gemeente zorgt zo mee voor een goede tewerkstelling voor groepen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt.

4.3. Digitale evoluties bieden zonder twijfel heel wat mogelijkheden op vlak van hulp- en dienstverlening. Voor mensen in maatschappelijk kwetsbare posities is dit niet altijd evident: zij hebben immers niet altijd toegang tot digitale media of bezitten niet voldoende vaardigheden om digitale media te gebruiken.

Wij pleiten ervoor de digitale competenties van werkzoekenden te versterken via opleiding, maar nog meer doorheen de individuele begeleiding van de werkzoekenden. Er blijft een groep analfabete mensen die zelfs met een opleiding nooit zelf zal kunnen solliciteren. Hier zal altijd begeleiding nodig zijn. Met het Wie Online-project bieden we gratis pc- en internetgebruik aan voor iedereen. Vanuit de groep gebruikers adviseren we om te zoeken naar alternatieven zoals een groepsaankoop, gratis gebruik van WIFI binnen de gemeentegrenzen, ...

¹ voor meer info over het Lokaal Proactief Kader, contacteer Samenlevingsopbouw.

4.4. Hoe langer hoe meer beslissen lokale overheden om vooral functies voor laaggeschoolden uit te besteden aan derden; na een open oproep wordt de uitvoerder gekozen die de snelste en goedkoopste oplossing voorschotelt. Meer en meer besteden overheidsdiensten bijvoorbeeld hun poetswerk, groenonderhoud, de keuken van de dienstencentra, voor- en naschoolse opvang, ... uit aan privébedrijven. In de praktijk wil dit zeggen dat deze mensen dezelfde job doen, maar nu tewerkgesteld worden in privébedrijven. Wanneer dit bedrijf bij een nieuwe aanbesteding niet meer de goedkoopste is, verliezen ze hun job. Bovendien zijn de werkomstandigheden vaak ook minder goed.

Wij pleiten ervoor dat openbare besturen werkgever blijven voor laaggeschoolde functies. Daarom maken ze enkel gebruik van uitbesteding wanneer de opdracht zo gespecialiseerd en uitzonderlijk is, dat het moeilijk is om deze zelf uit te voeren. Voor courante zaken die moeten gebeuren, werken ze met eigen personeel.

Verder kunnen gemeenten inzetten op samenwerking met omliggende gemeenten. Hierbij kan iedere gemeente een bepaalde specialiteit in huis halen die ook in de andere gemeenten kan ingezet worden.

5. RECHT OP WONEN

Wonen bij mensen in armoede en mensen met een migratie-/vluchtelingachtergrond verloopt vaak moeizaam. Velen onder hen hebben op een bepaald moment geen woonst of vinden een dure woning van slechte kwaliteit. Vaak volgen er veel verhuisbewegingen van de ene dure naar de andere slechte privéwoning. De huurcontracten zijn kortlopend, de woning is te klein, de kwaliteit bedenkelijk. Slechts een deel ontsnapt uit die laatste fase wanneer ze een sociale woning kan huren.

5.1. We pleiten ervoor dat elke inwoner van Boom in een aangepaste woning van goede kwaliteit, in een behoorlijke woonomgeving, tegen een betaalbare prijs en met woonzekerheid kan wonen.

We pleiten voor investeringen in extra sociale woningen.

Verder denken we dat het conformiteitsattest hier een bijdrage toe kan leveren, maar enkel wanneer dit verplicht wordt voor alle huurpanden. Voorkom dat het invoeren van deze beleidsmaatregel de discriminatie van de meest kwetsbare mensen als gevolg heeft. Een voorbeeld : stel dat het OCMW enkel een huurwaarborg betaalt op vertoef van een conformiteitsattest. Wanneer dit niet verplicht is voor alle huurpanden, kan de eigenaar/verhuurder dit weigeren voor te leggen. Hierdoor kan de persoon (de huurder) het pand niet huren omdat hij/zij afhankelijk is van het voorschot dat betaald wordt door het ocmw.

5.2. We pleiten ervoor dat het lokaal bestuur maximale ondersteuning aan SVK's (sociale verhuurkantoren) biedt. Het SVK huurt woningen op de private huurmarkt om deze onder te verhuren aan kandidaat-huurders op haar wachtlijst. Toewijzen doet het SVK op basis van een puntensysteem. Door als organisatie zekerheden te garanderen aan eigenaars, kan het SVK woonzekerheid bieden aan maatschappelijk kwetsbare groepen. Het lokaal bestuur kan het SVK meer bekendheid geven door potentiële eigenaars gericht aan te schrijven.

5.3. Voor mensen in armoede en mensen met een vluchtelingstatuut kan het delen van een woning ervoor zorgen dat er een financiële last wegvalt. Veel mensen willen één huis delen, maar als je een leefloon hebt, is dat moeilijk. Een deel van je leefloon valt namelijk weg wanneer je samenwonende bent. Juist de mensen die het heel hard nodig hebben, kunnen niet samenwonen. De huisvestingsmaatschappij kan hiermee aan de slag gaan. We pleiten voor een open geest in verband met samenwonen. Zoek naar alternatieve woonvormen zoals bv: co-housing, combinaties van functies woonzorg met tijdelijke opvang/LOI,...

5.4. Wanneer je niet in aanmerking komt voor een huursubsidie, kan de gemeente en OCMW beslissen om je een huurtoelage te geven. We vragen de gemeente en OCMW Boom om het systeem van huurtoelage in te voeren.

5.5. Soms is het noodzakelijk om een woning onbewoonbaar te verklaren. Dit beschermt de huurder en geeft een sterk signaal naar de verhuurder. Al te vaak echter komen mensen daardoor ongewild in de dakloosheid terecht. Momenteel wordt er noodopvang georganiseerd via KINA. Dit is echter geen aangepaste noodopvang voor mensen uit deze regio. (KINA is in Malle wat voor de nodige praktische problemen zorgt door de afstand naar werk, school, ocmw,...). Wij pleiten ervoor om lokaal noodopvang te organiseren via de intergemeentelijke vereniging voor lokaal woonbeleid. Zo kan de gepaste hulp geboden worden voor elke crisissituatie.

5.6. We pleiten voor een strenge aanpak van huisjesmelkers. Vaak verhuren ze slechte panden. Bij een ongeschiktheids- of onbewoonbaarverklaring moet deze verhuurder verplicht worden het nodige te doen om de woning conform te maken. We pleiten voor boetes bij het ingebreke blijven en/of nieuwe verhuring.

5.7. We vragen om actie te ondernemen om de leegstand in Boom tegen te gaan. Instrumenten die hiervoor kunnen gebruikt worden : een leegstandtaks, maar ook premies voor renovaties in samenspraak met gemeente, OCMW, SVK (met als voorwaarde dat deze woningen dan verhuurd worden aan kwetsbare groepen).

5.8. We pleiten ook voor meer doorgangshuizen voor LOI'ers, ... Veel vluchtelingen (vooral gezinnen met kinderen) willen graag in de gemeente verblijven waar ze aan een LOI werden toegewezen. Op deze manier bouwen ze een sociaal netwerk op, kunnen ze sneller Nederlands leren, ...

5.9. Wij pleiten ervoor dat lokale besturen het voortouw nemen in de strijd tegen energie- en waterarmoede: ze voorkomen dat mensen worden afgesloten van gas, elektriciteit en/of water: door hun LAC-werking te optimaliseren en door het inzetten of (sterker) uitbouwen van preventieve en curatieve instrumenten.

We pleiten ervoor dat elk OCMW voor de werking van de lokale adviescommissie een draaiboek opmaakt, zodat visie, taakverdeling, personeelsinzet en financiële middelen duidelijk zijn. Heel veel inspiratie vind je in de code goede praktijk LAC-werking Water. Eveneens perfect bruikbaar om de LAC-werking Energie te optimaliseren én vooral de betrokkenen zelf niet uit het oog te verliezen.

Kijk voor goede praktijken en tips naar : <https://www.vmm.be/lac-water>

6. GEZONDHEID

Ondanks de aanwezigheid van CGG de pont, blijft het aanbod op vlak van geestelijke gezondheidszorg ontoereikend. Zo blijven mensen met psychische problemen nog al te vaak en al te lang in de kou staan en krijgen ze geen geschikte hulpverlening.

6.1. We vragen meer investering vanuit de lokale besturen in geestelijke gezondheidszorg. Dit kan bv door te investeren in een extra psycholoog voor de regio via IMSIR en CGG De Pont, om zo het aanbod uit te breiden. Neem initiatieven om het aanbod van geestelijke gezondheidszorg toegankelijker en bekender bij kwetsbare groepen te maken.

6.2. Ook de komst van het wijkgezondheidscentrum biedt kansen om de gezondheidszorg voor de meest kwetsbare inwoners van de regio te verhogen.

7. RECHT OP CULTUUR- EN VRIJETIDSPARTICIPATIE

Deelname aan cultuur, aan jeugdwerk en aan sportactiviteiten is een recht voor iedereen. Dat zegt de grondwet. We weten dat de financiële drempel maar één van de vele drempels is die kansengroepen hun toegang tot vrije tijd belemmeren. Enkele voorbeelden zijn : gebrek aan vervoer of opvang, een beperkt sociaal netwerk, schaamtegevoel ('Mogen wij met al onze problemen wel genieten van een avondje uit?'), geen aangepaste informatie, gebrek aan cultureel kapitaal. Wanneer vrijetijdsaanbieders in een gemeente enkel met de financiële drempel rekening houden, zal ondanks alle inspanningen de vrijetijdsparticipatie van kansengroepen niet verhogen.

7.1. We adviseren een drempelverlagende vrijetijdspas (voor de Rupelstreek) te realiseren, zodat kansengroepen alle kansen krijgen op vrijetijdsparticipatie. De vrijetijdspas mag geen uitsluiting van bepaalde groepen veroorzaken en moet voldoende keuzemogelijkheden geven aan kansengroepen, zowel binnen als buiten de gemeentegrenzen.

7.2. Bovendien pleiten we ook voor één of meerdere participatiemedewerkers. Zij leiden kansengroepen actief toe naar het lokale en regionale vrijetijdsaanbod. Daarnaast werken ze samen met de vrijetijdsaanbieders in de gemeente een aanbod uit dat tegemoet komt aan de noden en behoeften van kansengroepen.

CONTACT

Jenne Meyvis

Maatschappelijke Dienstverlening Booms Welkom

M 0485 54 37 62 | **E** jenne.meyvis@samenlevingsopbouw.be

Benedict Mayuku

Arbeidskansen van Etnisch-Culturele Minderheden in de Rupelstreek

Bewonersparticipatie in Niel

M 0490 44 34 58 | **E** benedict.mayuku@samenlevingsopbouw.be

Kathleen De Smedt

Themacoördinator Arbeid en Maatschappelijke Dienstverlening

M 0494 32 09 06 | **E** kathleen.de.smedt@samenlevingsopbouw.be
